

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/116/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712208567
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8712208567.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Česká republika, s.r.o., Novodvorská č. 994, Praha 4, IČO: 25117483, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti odporkyni: L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. L. XXXX/X, Q., t. č. na neznámom mieste, v konaní zastúpenej opatrovníkom JUDr. V. S., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Q., za účasti vedľajšieho účastníka: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát AK so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie 73,96 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 11C/11/2013-56 zo dňa 02.05.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom na strane odporkyne a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil.

Nariadil vrátiť navrhovateľovi zaplatený súdny poplatok v sume 16,50 eur po jeho krátení o 6,63 eur a na vrátenie sumy 9,87 eur upravil Daňový úrad Bratislava v lehote troch dní odo dňa doručenia právoplatného uznesenia o zastavení konania.

Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie o zastavení konania odôvodnil právne podľa ust. § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pričom konštatoval, že podaním doručeným mu dňa 10.04.2013 zobrať navrhovateľ návrh na začatie konania v celom rozsahu späť, navrhol konanie zastaviť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať, zároveň požiadal o vrátenie súdneho poplatku.

Súd prvého stupňa na základe tohto dispozitívneho procesného úkonu navrhovateľa konanie zastavil.

O vrátení súdneho poplatku rozhodol súd prvého stupňa podľa ust. § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov a navrhovateľovi nariadil vrátiť zaplatený súdny poplatok krátený o 6,63 eur.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa ust. §§ 146 ods. 2 a 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pričom konštatoval, že pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal zo zásady zodpovednosti za výsledok, keď navrhovateľ, ktorý zavinil zastavenie konania, nemá právo na ich

náhradu a odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi ako úspešným účastníkom náhradu trov konania nepriznal, lebo odporcovi žiadne trovy nevznikli a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu síce vzniklo právo na náhradu trov konania titulom právneho zastúpenia, ale tieto trovy nepovažoval za účelné. Zároveň mal za to, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa pre ich nepriznanie.

Dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom súd prvého stupňa v tom, že trovy konania v uplatnenej výške zo strany vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý zaviniel zastavenie konania. Súd je povinný vždy skúmať, či náklady a trovy, ktoré si uplatnil účastník konania, sú účelné, resp. dôvodne vynaložené, keď účelnosť sa vždy spája s účelným uplatňovaním alebo bránením práva. Vedľajší účastník na strane odporcu si pre konanie zvolil právneho zástupcu z radov advokátov, a to JUDr. Igora Šafranka, a to napriek tomu, že vedľajší účastník na strane odporcu je Združením na ochranu spotrebiteľa a jeho cieľom je okrem iného kolektívna ochrana spotrebiteľov, zastupovanie spotrebiteľov v súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Úmyslom zákonodarcu pri zakotvení nového odseku 2 do § 93 O. s. p. bolo, aby združenie na ochranu spotrebiteľa vedelo poskytnúť kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi, a nie aby sa združenie na ochranu spotrebiteľa dávalo ďalej zastupovať právnym zástupcom, keďže ide o oblasť, v ktorej by sa mal vedľajší účastník vyznať. Samo združenie sa prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v súdnom konaní a prioritne sa predpokladá pomoc zo strany združenia založeného za tým účelom, nie zo strany zvoleného zástupcu združenia. Súd má za to, že v konečnom dôsledku tu nebol naplnený predpoklad účelne vynaložených nákladov, aj keď súd nepopiera, že účastníkovi konania nemožno odoprieť právo na zvolenie si právneho zástupcu z radov advokátov. Je neúčelné, ak si vedľajší účastník na strane odporcu na svoje zastupovanie v súdnom konaní zvolil právneho zástupcu z radov advokátov, ktorým si hneď pri oznámení vstupu uplatnil náhradu trov konania a následne vyčíslil trovy právneho zastúpenia v tomto konaní, čo navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv odporcu ako konkrétneho spotrebiteľa, ale navýšenie trov konania a získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Samotné združenie je oprávnené vykonávať všetky úkony súvisiace so zastupovaním spotrebiteľov v konaní pred súdmi, pred orgánmi štátnej správy tak, ako to vyplýva z jeho cieľov a štatútu, a preto by združenie samo malo disponovať dostatočným materiálnym a personálnym vybavením ku kvalifikovanej obrane práv a záujmov spotrebiteľov v súdnych konaniach a možno to od neho spravodlivo vyžadovať. Zároveň súd nezistil žiadne špecifické okolnosti, ktoré by bolo potrebné zohľadniť pri posudzovaní účelnosti trov konania. Združenie priamo zo zákona koná a zastupuje spotrebiteľov a v danom konaní išlo o bežný spotrebiteľský spor, nie špecializovaný, či doposiaľ neriešenú problematiku.

Preto súd prvého stupňa vedľajšiemu účastníkovi konania na strane odporcu nepriznal náhradu trov konania.

Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník. V odvolaní uviedol, že pri správnom pochopení inštitútu vedľajšieho účastníctva a správnom pochopení právneho zastúpenia by nemalo byť sporné, v akom postavení vystupuje Združenie ako vedľajší účastník na strane odporcu a v akej pozícii a vo vzťahu ku komu vystupuje právny zástupca Združenia.

Združenie v pozícii vedľajšieho účastníka poskytuje pomoc spotrebiteľovi a robí tak v súdnom konaní zastúpené svojím právnym zástupcom. Združenie si ihneď pri vstupe uplatnilo, a až vo vyjadrení k žalobe vyčíslilo náhradu trov konania. Trovy konania si teda uplatnilo Združenie nie jeho zástupca. Podľa ustanovenia § 151 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, podmienkou na to, aby súd vyzval účastníka konania na vyčíslenie trov konania, je práve to, aby účastník podal predtým návrh na rozhodnutie o trovách. Združenie nemôže dopredu vedieť, či žalobca vezme žalobu späť. Preto je účelné a dôvodné navrhnúť rozhodnutie o trovách už v prvom podaní Združenia, lebo na ďalšie nemusí mať priestor. V prípade nepodania návrhu na rozhodnutie o trovách súd nie je povinný vyzvať Združenie na vyčíslenie trov konania.

Podľa Združenia je jednostranné a najmä nespravodlivé, ak súd prvého stupňa zákonný postup Združenia pomenúva tak, že účelom vstupu Združenia do tohto konania nebola pomoc spotrebiteľovi,

ale navýšenie trov konania a získanie finančných prostriedkov. Právny zástupca združenia má právo na zaplatenie výdavkov za úkony reálne vykonané. Podstatou je, že spotrebiteľ bol v konaní na základe aktivity Združenia plne úspešný.

Združenie ďalej namietalo, že súd prvého stupňa mu nedoručil späťvzatie žaloby a poukázalo na to, že Združenie je neziskovou organizáciou zloženou z laikov v oblasti práva. Bez pomoci advokátov by množstvo agendy nezvládlo. Cieľom Združenia je „vyčistenie“ právnych vzťahov od nečestnosti a nemorálnosti a súdy by združeniam v tomto nemali brániť. Žiadna norma, upravujúca status Združenia neobmedzuje a ani nemôže obmedzovať ústavné právo Združenia na právne služby a ani s tým spojené právo na náhradu trov konania.

Na základe uvedeného vedľajší účastník žiadal, aby odvolací súd uznesenie v ním napadnutej časti zmenil a priznal mu náhradu trov celého konania, celkom vo výške 77,70 eur.

Krajský súd v Prešove (ďalej len "odvolací súd") príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. zistil, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Predmetom konania vo veci bolo zaplatenie sumy 73,96 eur s príslušenstvom, žalovanej ako pohľadávka zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 001252568, uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu Beneficial Finance, a.s., Bratislava a žalovanou dňa 13.05.2006.

Súd prvého stupňa na základe návrhu žalobcu vydal dňa 31.07.2012 vo veci platobný rozkaz č. k. 12Ro/568/2012-18, ktorým uložil odporkyni zaplatiť žalobcovi do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu sumu 73,96 eur, 8,5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 69,97 eur od 12.02.2008 do zaplatenia, trovy konania vo výške 16,50 eur za súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia vo výške 58,16 eur.

Písomným podaním zo dňa 18.09.2012 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, svoj vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na podporu odporkyne.

Združenie zároveň žiadalo o doručenie návrhu na začatie konania a jeho príloh a priznať mu náhradu trov konania.

Pre nemožnosť doručenia platobného rozkazu odporkyni súd prvého stupňa predmetný platobný rozkaz uznesením č. k. 12Ro/568/2012-32 zo dňa 22.11.2012 zrušil.

Súd prvého stupňa oznámil navrhovateľovi vstup Združenia na ochranu občana HOOS, Prešov do konania oznámením zo dňa doručenia 19.03.2013.

Dňa 05.04.2013 doručil vedľajší účastník súdu prvého stupňa vyjadrenie k žalobe, v ktorom vzniesol námietku premlčania navrhovateľom uplatneného nároku a žiadal priznať mu trovy konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, celkom vo výške 58,37 eur.

Dňa 10.04.2013 doručil žalobca súdu prvého stupňa späťvzatie žaloby a vyjadrenie k trovám vedľajšieho účastníka.

Dňa 17.12.2012 doručil vedľajší účastník súdu prvého stupňa vyčíslenie trov konania.

Na základe procesného úkonu žalobcu, a to späťvzatia žaloby v celom rozsahu, súd prvého stupňa napadnutým uznesením konanie zastavil a o trovách konania rozhodol tak, ako je uvedené vyššie.

Súd prvého stupňa odôvodnil rozhodnutie o trovách konania podľa ustanovenia § 146 ods. 2 a § 150 ods. 1, pričom vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania z dôvodov podľa ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Odvolací súd k uvedenému konštatuje, že na aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku neboli v tomto prípade splnené zákonné podmienky.

Zo spisu nepochybne vyplýva, že k zastaveniu konania proti odporkyňi došlo v dôsledku späťvzatia návrhu voči nej, pričom navrhovateľ dôvod späťvzatia neuviedol a zo spisu ani nevyplýva, že by k späťvzatiu dôvodne podaného návrhu došlo v dôsledku správania sa odporkyne.

Právna úprava rozhodovania súdu o náhrade trov konania v prípade jeho zastavenia neumožňuje súdu rozhodnúť v takomto prípade bez ďalšieho tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania neprizná.

Zo vzájomnej nadväznosti ustanovení § 146 ods. 1 písm. c) a § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že v prípade, ak súd konanie zastaví, je povinný zaoberať sa pri rozhodovaní o trovách konania najprv otázkou, či niektorý z účastníkov zavinil zastavenie konania. Zavinenie sa pritom posudzuje podľa procesného hľadiska, teda podľa procesného výsledku.

V prípade, že niektorý z účastníkov zavinil zastavenie konania, súd prizná ostatným účastníkom náhradu trov konania.

Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim z procesného práva, okolnosť, či v danom prípade išlo o dôvodne podaný nárok, je potrebné posúdiť z procesného hľadiska, teda či v danom prípade sa navrhovateľ domohol uplatneného nároku.

Vychádzajúc zo skutočností vyplývajúcich zo spisu odvolací súd konštatuje, že nie je možné súhlasiť so záverom prvostupňového súdu o tom, že aj keď v danom prípade boli odporkyňa a vedľajší účastník v konaní úspešní, je tu splnená zákonná podmienka na aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, teda na nepriznanie trov tomu z úspešných účastníkov, ktorý si ich uplatnil.

Je nepochybné, že navrhovateľ späťvzatím návrhu zavinil zastavenie konania, pričom o vstupe vedľajšieho účastníka do konania mal vedomosť.

Navrhovateľ zobrať návrh na začatie konania v celom rozsahu späť po tom, čo bol oboznámený o vstupe vedľajšieho účastníka do konania.

V súvislosti s uvedeným nie je možné akceptovať argumentáciu prvostupňového súdu, týkajúcu sa cieľov a účelu vedľajšieho účastníka, prípadne obsahu a formy jeho podaní a ani ďalšie argumenty, pretože tieto, vzhľadom na vyššie uvedené, nemôžu byť dôvodom na nepriznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh. V konaní má vedľajší účastník rovnaké

práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 2, 3, 4 zákona č. 99/1963 Zb. O. s. p. v znení zmien a doplnkov).

Z uvedeného vyplýva, že vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, vystupoval v konaní ako vedľajší účastník na strane odporkyne a v súvislosti s konaním si uplatnil náhradu jemu vzniknutých trov, a to na právnom zastúpení. Navrhovateľ proti vstupu uvedeného vedľajšieho účastníka do konania nenamietal, hoci o jeho vstupe do konania vedel.

K dôvodom, pre ktoré súd prvého stupňa nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania je potrebné dodať, že nie je možné odoprieť vedľajšiemu účastníkovi právo dať sa zastúpiť advokátom.

Vo svetle uvedeného nemôžu obstať závery prvostupňového súdu, že zo strany Združenia pri voľbe právneho zástupcu z radov advokátov ide o iný účel, ako o ochranu práva spotrebiteľa (získanie trov konania).

Pre použitie ustanovenia § 150 musia byť dané zákonné dôvody. Ustanovenie § 150 O.s.p. umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia celkom alebo sčasti nepriznal náhradu trov konania alebo plnú náhradu trov konania tomu účastníkovi, ktorému inak patrí ich náhrada. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré O.s.p. síce neuvádza (ani exemplifikatívne), čo však neznamená, že tým vytvára priestor na voľnú úvahu súdu. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobné, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na oboch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom hranice takejto úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Ide o zákonné ustanovenie, (§ 150 O.s.p.), ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam.

Z ustanovenia § 150 O.s.p. vyplýva, že pri jeho aplikácii sa má prihliadať i na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde. Nie každú okolnosť však možno bez ďalšieho považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by inak úspešnému účastníkovi konania, súd náhradu trov konania nepriznal. To, či v danom prípade existujú alebo neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi, súd posúdi komplexne zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk.

Je nepochybné, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejme z ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom, sa nemohol dať zastúpiť zástupcom, a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené sú vždy potrebné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Okolnosť, že účelom, resp. cieľom združenia na ochranu spotrebiteľov je ochrana spotrebiteľa, a preto majú byť spôsobilé zo svojej existencie poskytnúť právnu pomoc spotrebiteľom, nemôže byť dôvodom na porušenie práva garantovaného v článku 47 ods. 2 Ústavy SR, dať sa v súdnom konaní zastúpiť advokátom.

V súvislosti s tým považuje odvolací súd za rozporuplný záver prvostupňového súdu, ktorý na jednej strane nepopiera právo vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť advokátom, na druhej strane ale toto jeho zákonné právo popiera.

Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejmé z ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom, sa nemohol dať zastúpiť zástupcom, a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené sú vždy potrebné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Odvolací súd má za to, že v posudzovanej veci absentujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania inak úspešnému vedľajšiemu účastníkovi v spore v zmysle ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku.

Preto odvolací súd uznesenie v napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom v súlade s ustanovením § 221 ods. 1 písm. h), f) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne, vzhľadom na vyššie uvedené, rozhodnúť o trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom s tým, že v dôsledku zrušenia uznesenia v jeho napadnutej časti a vrátenia veci na ďalšie konanie je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.